

перспективи створення робочих місць у нових галузях, які визначають обличчя світової економіки XXI століття – економіки, що базується на знаннях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мельник М.І. Піратство як злочин у галузі авторського права та суміжних прав: погляд на проблему // Право України. – 2003. – № 3.
2. Конституція України 28.06.1996. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст.141.
3. Закон України “Про власність” від 07.02.1991р. № 697-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 20. – Ст. 249.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Науково-практичний коментар. – Х.: ООО Одисей, 2004. – 912 с.
5. Закон України “Про авторське право і суміжні права” від 11.07.2001 р. № 2627-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 43. – Ст. 214.
6. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 241-ІІІ // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
7. Митний кодекс України від 12.12.1991 р. №1970-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №16. – Ст. 203.
8. Програма інтеграції України до Європейського Союзу.
9. Законодавство, його примусове застосування та боротьба з порушеннями: Семінар. – Київ, 17 грудня 2001 р.

УДК 347.992

ПРИЙНЯТТЯ НОВИХ ДОКАЗІВ СУДОМ АПЕЛЯЦІЙНОЇ ІНСТАНЦІЇ

Трач О.М., ст.викладач

Хмельницький університет управління та права

ЦПК України закріплює можливість подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції за певних умов. Докази, нові докази приймаються та досліджуються судом апеляційної інстанції в випадку обґрунтування особою: незаконності відмови суду першої інстанції у прийнятті наданих нею доказів; недослідження залучених до справи доказів; неможливості їх подачі в суд першої інстанції з поважних причин.

Ключові слова: суд апеляційної інстанції, докази, нові докази, нові обставини, умови.

Трач О.М. ПРИНЯТИЕ НОВЫХ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ СУДОМ АПЕЛЛЯЦИОННОЙ ИНСТАНЦИИ / Хмельницкий университет управления и права, Украина

ГПК Украины предусматривает возможность подачи новых доказательств суду апелляционной инстанции при определенных условиях. Доказательства, новые доказательства принимаются и исследуются судом апелляционной инстанции в случае обоснования лицом: незаконности отказа суда первой инстанции в принятии предоставленных им доказательств, неисследования приобретенных к делу доказательств; невозможности их подачи в суд первой инстанции по уважительным причинам.

Ключевые слова: суд апелляционной инстанции, доказательства, новые доказательства, новые обстоятельства, условия.

Trach O.M. THE ACCEPTANCE OF NEW PROOFS BY THE COURT OF APPEAL INSTANCE / Khmel'nyts'kyu University of Management and Law, Ukraine

The Civil Procedure Code of Ukraine provides an opportunity of submission of new proofs to the court of appeal instance under certain conditions. The proofs, new proofs are accepted and investigated by the court of appeal instance in case of the substantiation of such aspects by person: illegality of refusal to accept the given proofs by the first instance court, of refusal to research the proofs by the first, attached to the materials of the case, impossibility of submission of the proofs to the first instance court due to valid reasons.

Key words: Court of appeal instance, proof, new proofs, new circumstances, conditions.

21 червня 2001 року Верховна Рада України прийняла Закон України “Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України”[1]. Цим законом у цивільне процесуальне законодавство було введено

новий вид провадження – апеляційний, що виступає механізмом перевірки законності та обґрунтованості рішень, ухвал суду першої інстанції, що не набрали чинності. Він знайшов своє втілення також у ЦПК України від 18 березня 2004 року (глава 1 розділу 5) [2]. Як будь-який інститут цивільного процесуального права апеляція має притаманні лише їй ознаки, що дає можливість відрізнити її від інших форм оскарження судових рішень. Даний інститут наділений як загальними, так і спеціальними ознаками. Останні є характерними для окремих видів апеляції, тобто повної та неповної. Однією із спеціальних ознак та найбільш вирішальною для класифікації апеляції на види є закріплення можливості або ж відсутності такої щодо подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції. Законодавче закріплення можливості подачі нових доказів до апеляційного суду вказує на повну апеляцію. Відсутність ж такої або реалізація її лише за певних обмежених умов визначає неповну апеляцію. Цивільне процесуальне законодавство України закріплює неповну апеляцію, а тому необхідним є детальне дослідження питань, пов'язаних із прийняттям нових доказів саме при такому виді апеляції.

Загальні засади апеляції, її види та ознаки досліджувались як у вітчизняній, так і в зарубіжній літературі, зокрема, у працях О.О. Борисової [3], П.І. Шевчука [4], В.В. Кривенка [5, 6], Л.С. Гузя [7], Т. Цюри [8] та ін. Однак у вказаних роботах розглядаються окремі аспекти проблеми, що досліджується, не висвітлюється регламентація даного питання ЦПК України від 18 березня 2004 року.

Новизна апеляційного провадження, і як наслідок – недостатня дослідженість зазначеної проблематики в умовах оновленого цивільного процесуального законодавства, відсутність перевіреної тривалим часом практики, важливість для правозастосовчої діяльності свідчать про необхідність висвітлення питання щодо прийняття нових доказів судом апеляційної інстанції та актуальність проблематики, що розглядається автором. Дана робота має своєю ціллю дослідження теоретичних та практичних проблем, пов'язаних із прийняттям нових доказів судом апеляційної інстанції. Для досягнення даної мети визначені такі завдання: комплексний аналіз норм чинного ЦПК України, ЦПК України від 18 березня 2004 року, що регулюють можливість прийняття нових доказів судом апеляційної інстанції, аналіз умов прийняття нових доказів, їх класифікація, розробка пропозицій по удосконаленню цивільного процесуального законодавства.

Чинний ЦПК України закріплює можливість подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції та їх дослідження. У відповідності до ст.301 ЦПК України суд апеляційної інстанції може встановлювати нові факти, досліджувати нові докази, а також докази, які, на думку осіб, що беруть участь у справі, судом першої інстанції досліджувались із порушенням встановленого ЦПК порядку. Наприклад, суд послався на докази, які, як вбачається з протоколу судового засідання, судом не оголошувались і не досліджувались, на що звертає увагу скаргник; свідки були допитані судом у порядку ст.33 ЦПК України (судові доручення), суд на їхні показання послався, але в судовому засіданні їх не оголошував; суд вийшов для проведення огляду на місце, провів огляд, послався на це в рішенні, але, у порушення ст.189 ЦПК України, не склав протокол і т.д. [7, 22].

Із метою забезпечення змагального процесу в суді першої інстанції, де сторони повинні надати всі наявні в них докази, і недопущення зловживання стороною своїми правами шляхом „притримання” доказів, що веде до порушення прав іншої сторони, законом установлені певні умови, лише за наявності яких суд апеляційної інстанції приймає нові докази, подані особою, котра звернулася з апеляційною скаргою.

Згідно із п.5 ч.2 ст.293 ЦПК України посилання особи, яка подала апеляційну скаргу чи подання, на нові факти чи засоби доказування, які мають значення для справи, котрі не були надані суду першої інстанції, допускається лише у випадку, коли суд першої інстанції необґрунтовано відмовив у їх прийнятті або коли неможливість їх подання раніше зумовлена поважними причинами. Як зазначає Т. Цюра, законодавець, викладаючи цю норму таким чином, а саме шляхом посилання на „нові факти чи засоби доказування”, не врахував загальних вимог цивільної процедури. Адже відповідно до ст.137 ЦПК позивач у заяві повинен викласти обставини, якими він обґрунтовує свої вимоги, та зазначити докази, що стверджують позов. У цьому випадку неможливо застосовувати поняття „факт”, оскільки це встановлена судом обставина, яку необхідно встановити за допомогою доказів. Тому особи не можуть надавати суду „нових фактів”, а можуть пропонувати суду розглянути „нові обставини” та мають одночасно зазначити докази, за допомогою яких вони будуть встановлені судом. Крім того в п.5 ч.2 ст.293 ЦПК йдеться про засоби доказування, а не самі докази. У зв'язку з цим необхідно цю норму конкретизувати стосовно права зацікавлених осіб надати лише певні докази, а не засоби доказування. Наведене зауваження має суттєве значення для правильного розуміння питання, чи може особа надавати „засоби доказування” у двох випадках: по-перше, для додаткового обґрунтування розглянутих судом першої інстанції обставин по-друге, при зазначенні „нових фактів”, які треба довести за допомогою нових доказів. Нові докази можуть надаватись і для обґрунтування нових юридичних обставин, і для додаткового обґрунтування розглянутих судом першої інстанції обставин [8, 56-57]. Слід зазначити, що ЦПК від 18 березня 2004 року не містить вищевказаних прогалин і вказує з цього приводу питання на нові обставини, нові докази.

Таким чином, суд апеляційної інстанції досліджує нові докази відповідно до п.5 ч.2 ст.293 ЦПК, якщо визнає, що вони не могли бути надані суду першої інстанції або коли відмова в їх прийнятті визнана

необґрунтовано. Висновок про визнання чи невизнання цих обставин такими, що мають значення для розгляду справи, повинен бути викладений в ухвалі суду [6, 31]. Слід зазначити, що О. Немировська вказує на необхідність виключення можливості посилання в апеляційній скарзі на нові докази, як позивачу, так і відповідачу [9, 72].

Цивільне процесуальне законодавство України не містить узагальненого визначення “нових доказів”, що призводить до різного тлумачення їх на практиці. Це у свою чергу, тягне за собою наслідки допущення помилок при їх застосуванні, порушення прав осіб, які брали участь у справі. ЦПК України не розкриває й зміст поняття “додаткові докази”. Що стосується апеляційного провадження, то законодавче закріплення даних понять має істотне значення. Це пов’язано з тим, що суд апеляційної інстанції приймає нові докази лише за певних умов, чітко вказаних у законодавстві. Що ж стосується додаткових доказів, то така вимога відсутня. У відповідності до п.5 ст.299 ЦПК України суддя-доповідач протягом десятиденного строку визначає, якими додатковими доказами сторони та прокурор можуть обґрунтувати апеляційну скаргу, апеляційне подання прокурора чи заперечення проти них і встановлює строк для їх надання (вказана норма відсутня в ЦПК України від 18 березня 2004 року).

Розглянемо ситуації, у яких за законом є можливим прийняття апеляційною інстанцією для дослідження нових доказів.

Перший випадок пов’язаний із порушенням вимог закону при дослідженні доказів судом першої інстанції, коли докази були надані цьому суду, проте він незаконно відмовив у їх прийнятті (вважав, що докази є недопустимими, наприклад, відмовив у дослідженні угоди, укладеної в простій письмовій формі, помилково дійшовши висновку, що обставини, на підтвердження яких сторона просила її дослідити, можуть бути підтверджені лише нотаріально посвідченою угодою; вважав, що докази є неналежними, наприклад, відмовив у їх дослідженні, помилково дійшовши висновку, що обставини, для підтвердження яких сторона просила їх дослідити, не мають значення для справи тощо). Вирішення питання про право суду апеляційної інстанції досліджувати нові докази зумовлено об’єктивними факторами – тлумаченням і застосуванням норм матеріального та процесуального права, на основі яких робиться висновок про наявність чи відсутність порушень закону при дослідженні доказів судом першої інстанції [6, 31]. На нашу думку, вказані докази не зовсім є новими, адже вони вже подавались до суду першої інстанції, хоча й не досліджувались ним. Слід зазначити, що ЦПК України від 18 березня 2004 року не містить зазначеної умови прийняття доказів апеляційним судом, а закріплює в ст.303 таку умову як неправова відмова суду першої інстанції в дослідженні доказів. Крім того, ст.303 розмежовує вищезазначену умову від такої умови, як прийняття нових доказів, неподання яких до суду першої інстанції було зумовлено поважними причинами. Відповідно до п.5 ч.3 ст.295 в апеляційній скарзі має бути зазначено на необґрунтовану відмову в прийнятті доказів. А тому в ст.303 мало б вказуватись саме на неправомірну відмову в прийнятті доказів. У зв’язку з цим необхідно внести відповідні зміни.

Наступний випадок прийняття судом апеляційної інстанції нових доказів пов’язаний із неможливістю їх подачі раніше. На нашу думку, нові докази можуть бути подані до апеляційного суду з даної підстави в таких випадках:

- 1) докази існували в момент розгляду справи в суді першої інстанції, але особа, що їх подає, не знала і не могла знати про їх існування;
У даному випадку слід відмежовувати незнання, зумовлене об’єктивними причинами, від незнання пов’язаного з пасивністю особи в процесі, неприйняття нею необхідних мір по збиранню доказів. У першому випадкові нові докази мають бути прийняті судом апеляційної інстанції безумовно, що ж стосується другого випадку, то такі підстави відсутні.
- 2) докази існували в момент розгляду справи в суді першої інстанції, і особа знала про це, але через незалежні від неї обставини не могла надати їх в суд (наприклад, якщо сторона своєчасно вжила заходів до розшуку в архівних установах документів, які мають значення для справи, із метою надання їх суду першої інстанції, проте їх було знайдено і передано стороні вже після постановлення рішення);
- 3) докази з’явилися після розгляду справи в суді першої інстанції;
- 4) суд першої інстанції необґрунтовано відмовив особі у витребуванні доказів, які могли мати значення для справи (наприклад, необґрунтовано відмовив у витребуванні того чи іншого доказу, призначенні експертизи, у видачі судового доручення по збиранню доказів). У даному випадку, як і у випадку незаконної відмови в прийнятті доказів судом першої інстанції, важливе значення має фіксація відповідної заяви, клопотання в протоколі судового засідання. Сьогодні ж зміст протоколів засідання суду першої інстанції залишає бажати кращого. Іноді в них відсутні відомості про важливі процесуальні дії, не фіксуються пояснення осіб, які мають суттєве значення. Із прийняття ЦПК України від 18 березня 2004 року та введенням його в дію дана ситуація буде ліквідована шляхом повної фіксації судового засідання за допомогою звукозаписувальних

технічних засобів та одночасного ведення журналу судового засідання (ст.ст.197-199 ЦПК України від 18 березня 2004 року). І лише щодо окремих процесуальних дій, вчинюваних поза судовим засіданням, буде складатись відповідний протокол, про також із можливим застосуванням технічних засобів (ст.200 ЦПК України від 18 березня 2004 року).

Таким чином, неможливість подачі нових доказів до суду першої інстанції може бути зумовлена як об'єктивними, так і суб'єктивними факторами. Так, наприклад, до перших можна віднести випадки, коли докази неможливо було витребувати без допомоги суду, а суд відмовив у задоволенні відповідного клопотання, до других – випадки, коли докази з'явилися або стали відомі після ухвалення рішення, постановлення ухвали по справі, хоча зацікавлена особа вживала заходів для їх розшуку, зокрема, в архівних установах.

Крім того, слід зазначити, що законодавцем у ст.293 ЦПК України (ч.2 ст.303 ЦПК України від 18 березня 2004 року) вказується не лише на таку умову подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції, як неможливість їх подання раніше, а й на зумовленість цього поважністю причин. ЦПК України не містить переліку останніх. Поняття поважності причин є суто оціночним. Тому суд з'ясовує природу тих чи інших причин у кожному конкретному випадкові. Нові докази приймаються судом апеляційної інстанції лише у випадку обґрунтування особою неможливості їх представлення до суду першої інстанції з поважних причин. Тому апеляційний суд при розгляді апеляційної скарги повинен з'ясувати, чи були причини неподання того чи іншого доказу до суду першої інстанції дійсно поважними. Слід зазначити, що ст.299, присвячена підготовці апеляційного розгляду справи, не вказує на з'ясування судом поважності причин, що є суттєвим недоліком. Проте ЦПК від 18 березня 2004 року усуває цю прогалину (п.5 ч.1 ст.301).

Під час вирішення питання допуску до розгляду апеляційним судом нових доказів постає питання, на кого ж покладається обов'язок доводити, що сторона навмисно або, навпаки, ненавмисно не подала їх до суду першої інстанції. Для вирішення цього питання, вказує І. Ємельянова, можуть існувати два підходи. Перший – це покласти доведення ненавмисного ненадання на особу, яка подала апеляційну скаргу, а другий – на протилежну особу, оскільки саме вона зацікавлена у тому, щоб апеляційною інстанцією додаткові докази не були взяті до уваги [10, 19].

І нарешті, як вірно зазначають П.І. Шевчук, В.В. Кривенко, можлива ситуація, коли сторона надає апеляційному суду нові докази, які мають істотне значення для справи й ставлять під сумнів законність і обґрунтованість рішення суду першої інстанції [6, 31], можуть суттєво вплинути на результати розгляду справи, однак аргументи, що свідчили б про неможливість їх подачі раніше (до суду першої інстанції) зумовлену поважними причинами, не наводяться і відсутні. У даному випадку теоретично можливі два варіанти: 1) суд апеляційної інстанції чітко дотримується вимог, передбачених ст.293 ЦПК України (ч.2 ст.303 ЦПК України від 18 березня 2004 року) і відмовляє в прийнятті доказів, які мають істотне значення для справи, за підставою відсутності поважності причин неможливості їх подачі раніше; 2) суд апеляційної інстанції відступає від висезгаданих положень передбачених чинним законодавством, і приймає, і досліджує докази, які мають істотне значення для справи.

Очевидно, що в такому випадкові апеляційна інстанція, як стверджують П.І. Шевчук, В.В. Кривенко, не може не зважати на нові докази з посиланням на недобросовісну поведінку сторони в суді першої інстанції (ненадання доказів із причин, які не є поважними). Таким чином, подібні питання суд апеляційної інстанції оцінює і вирішує в кожному конкретному випадку індивідуально [6, 31]. Однак, гадається, що вказані норми щодо умов подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції, передбачені ст.293 ЦПК України (ч.2 ст.303 ЦПК України від 18 березня 2004 року), носять імперативний характер, а тому апеляційна інстанція не має право робити свої висновки на доказах, які хоча й не були подані до суду першої інстанції через неможливість їх подачі, однак з неповажних причин. Суд апеляційної інстанції має відмовити в залученні до справи таких доказів.

Виходячи з норм цивільного процесуального законодавства, нові докази можуть бути не прийняті судом апеляційної інстанції, якщо буде встановлено, що зацікавлена особа вела себе недобросовісно в суді першої інстанції, і, як наслідок, навмисне притримувала докази для подачі їх до апеляційного суду, навмисно не подавала їх до суду першої інстанції з метою затягнути процес по справі. Із цього приводу, правда, що стосується судово-арбітражної практики, Е.Н. Нагорна зазначала, що докази, в основному не приймаються апеляційною інстанцією при наявності зловживання особою своїм правом [11, 54].

Крім того, слід зазначити, що до доказів, які можуть бути досліджені судом апеляційної інстанції, хоча це й не передбачено нормами цивільного процесуального законодавства, можна віднести докази, які хоча й були залучені до справи, проте не досліджувалися судом першої інстанції з вини останнього.

Як видно, умови прийняття доказів, нових доказів до суду апеляційної інстанції визначаються певними причинами, внаслідок яких вони не попали до суду першої інстанції. Вказані причини можна за суб'єктивним складом поділити на дві групи. Перша група причин зумовлена таким суб'єктом, як суд першої інстанції, та проявляється в його діях, бездіяльності. Так, суд першої інстанції: 1) незаконно

відмовив у прийнятті доказів; 2) незаконно відмовив у витребуванні доказів; 3) не дослідив докази, залучені до справи. До другої групи слід віднести осіб, що беруть участь у справі, що не подали докази суду першої інстанції з поважних причин.

Таким чином, доказами, новими докази, що можуть бути прийняті судом апеляційної інстанції, є фактичні дані:

- що існували до, під час або після винесення рішення, ухвалення судом першої інстанції;
- які були відомі суду першої інстанції (наприклад, докази були надані особою, яка бере участь у справі, але не прийняті судом; особі було відмовлено в задоволенні клопотання про витребування того чи іншого доказу);
- які не були відомі суду першої інстанції (особа, яка бере участь у справі, не надала доказ; не заявляла суду про витребування того чи іншого доказу).

Слід також зазначити, що окрім вищезгаданих та закріплених національним законодавством умов подачі та прийняття нових доказів, законодавство ряду країн вказує й на інші випадки, коли в апеляційному суді можливе подання нових доказів.

В англійському апеляційному суді сторони можуть вказати тільки на такі обставини або докази, які виявились після постановлення рішення по їх справі судом першої інстанції або надання яких буде дозволено апеляційним судом за окремою ухвалою [3, 82]. Крім того, суддя може відмовити в прийнятті нових доказів, якщо цього вимагає правосуддя [12, 99].

ЦПК Естонії дозволяє апелянту посилатися на нові доводи і докази у випадку обґрунтованості ним у скарзі неможливості їх надання в суд першої інстанції або ж, якщо для непредставлення в нього була інша вагома причина [3, 82]. Відповідно до ЦПК Азербайджану апеляційний суд не приймає докази в тому разі, коли дійде висновку, що їх подано із запізненням або спрямовано на затримку процесу, або ж коли вони не були подані до суду першої інстанції внаслідок грубої халатності [4, 52].

Цивільне процесуальне законодавство деяких зарубіжних країн, що закріплює неповну апеляцію, зокрема Німеччини, містить положення, у відповідності до якого суд апеляційної інстанції, постановивши рішення на підставі нових доказів або обставин, які могли бути подані до суду першої інстанції, на користь особи, яка їх подала, може покласти на неї судові витрати. О.О. Борисова зазначає з даного питання, що вказані положення мали б більше значення при повній апеляції, оскільки вони застерігали б сторони від спокуси не вказувати в суді першої інстанції всі необхідні докази з метою їх подальшого подання до суду апеляційної інстанції, але й і при неповній апеляції дане положення має додаткове дисциплінуюче значення для сторін [3, 84]. Слід зазначити, що в першому випадковій вказана норма дійсно слугувала б ефективним засобом попередження „притримування” доказів. Що ж стосується неповної апеляції, то закріплення можливості розподілу судових витрат вищевказаним способом, яке начебто здійснюється з метою попередження зловживання сторін правом посилатися на нові докази, не має належного підґрунтя, не здійснює дисциплінуючого ефекту та є, на нашу думку, невинуватим через такі причини. По-перше, як у національному законодавстві, так і зарубіжному, що закріплює неповну апеляцію, встановлено певні умови, за яких можливе подання нових доказів, що і виступає, у свою чергу, основним і єдиним дисциплінуючим фактором їх подачі. Крім того, однією з таких умов, як правило, виступає неможливість подачі доказів суду першої інстанції не з будь-яких причин, а саме поважних. А тому, застосовуючи вищевказане положення, особа ставить в невинуватим для неї становище, що буде наставати, як правило, не з її вини. Крім того, вказані норми обмежують, а іноді позбавляють особу можливості апеляційного оскарження.

Отже, докази, нові докази приймаються судом апеляційної інстанції лише у випадку обґрунтування особою: незаконності відмови суду першої інстанції в прийнятті наданих нею доказів, недослідження залучених до справи доказів, неможливості їх подачі до суду першої інстанції з причин, що не залежали від неї та які є поважними; необхідності їх представлення в суді апеляційної інстанції, і якщо суд визнає ці обґрунтування переконливими. Нові докази можуть бути не прийняті судом апеляційної інстанції, якщо буде встановлено, що особа, яка їх подала, недобросовісно користувалася своїми правами в суді першої інстанції, зокрема, усвідомлено притримувала докази, що, у свою чергу, має наслідком затягування процесу по справі. Слід зазначити, що норми цивільного процесуального законодавства України, що визначають можливість подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції, потребують детальної регламентації. У них має міститись загальне правило про недопустимість подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції та винятки з нього, що мають бути чітко визначені.

Встановлення вказаних умов прийняття доказів, нових доказів до суду апеляційної інстанції, насамперед, зумовлено завданнями, які стоять перед ним – перевірка законності, обґрунтованості рішення, ухвали суду першої інстанції. Тому прийняття судом апеляційної інстанції того чи іншого нового доказу має відновлювати раніше допущені прогалини. Крім того, закріплення переліку умов прийняття судом

апеляційної інстанції нових доказів, надає можливість усім учасникам процесу будувати свою позицію при підготовці до судового засідання виходячи з того, що докази, які не відповідають їм, не будуть прийняті судом апеляційної інстанції.

Проведене дослідження спонукає до розгляду низки правових питань. Тому подальші розвідки з даної проблематики вбачаються в детальному дослідженні форми, суб'єктів подачі нових доказів до суду апеляційної інстанції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України: Закон України від 21 червня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №39. – Ст.190.
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року // Офіційний вісник України. – 2004. – №16. – Ст. 1088.
3. Борисова Е.А. Апелляция в гражданском и арбитражном процессе. – М.: Юридическое бюро «Городец», 1997. – 160 с.
4. Шевчук П.І. Інститут апеляції: досвід урегулювання в процесуальному законодавстві окремих пострадянських країн // Вісник Верховного Суду України. – 2000. – №4 (20). – С. 50-55.
5. Шевчук П.І., Кривенко В.В. Апеляційне і касаційне оскарження судових рішень (коментар цивільного процесуального законодавства). – К.: Видавничий Дім „Юридична книга”, 2003. – 80 с.
6. Шевчук П.І., Кривенко В.В. Апеляційне провадження за новим цивільним процесуальним законодавством // Вісник Верховного Суду України. – 2001. – №4. – С. 30-39.
7. Гузь Л.Е. Методические рекомендации по практическому применению апелляционного и кассационного производства в судебной практике в свете нового законодательства // Настольная книга судьи. Сборник юридический. – Харьков, 2001. – №7. – С. 64 с.
8. Цюра Т. Новий погляд на класифікацію доказів у цивільному процесі // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – №8. – С. 55-58.
9. Немировська О. На шляху оновлення цивільного процесуального законодавства // Право України. – 1999. – №11. – С.70-72.
10. Смелянова І. Апеляційний і касаційний перегляд судових рішень в цивільному судочинстві: теоретичні та практичні аспекти // Право України. – 2004. – №2. – С.16-21.
11. Нагорная Э.Н. Проверка судом кассационной инстанции правомерности отказа в приобщении к материалам дела доказательств, дополнительно представленных при подаче апелляционной жалобы: Комментарий судебно-арбитражной практики. – Вып. 5. – М., 1998. – С.50-60.
12. Gordon R.J.F. Judicial review: law and procedure. – London: Sweet and Maxwell, 1985. – 385 p.

УДК 347.963: 347.921

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО СТАНУ ПРОКУРОРА В ЦИВІЛЬНОМУ ТА ГОСПОДАРЬКОМУ ПРОЦЕСАХ

Курібло В.А., асистент

Маріупольський державний гуманітарний університет

Розглянуті проблеми процесуальної правосуб'єктності прокурора, його представницьких повноважень у цивільному та господарському процесах, межі та можливості їх реалізації. Розкрито вплив ролі прокуратури в забезпеченні законності при здійсненні господарського та культурного будівництва, формуванні громадянського суспільства та правової держави в Україні. Стаття містить пропозиції щодо внесення змін у чинне законодавство України, зокрема, у Цивільний процесуальний та Господарський процесуальний кодекси України.

Ключові слова: законність, законний інтерес, правовий статус суб'єкта, процесуальна правосуб'єктність.